

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1KO/23/2020
Identifikačné číslo spisu: 1619202193
Dátum vydania rozhodnutia: 25. novembra 2020
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1619202193.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v kompetenčnom senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a sudcov JUDr. Márie Trubanovej, PhD., JUDr. Ľubora Šeba, JUDr. Judity Kokolevskej (sudca spravodajca), JUDr. Eriky Šobichovej, JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnom spore žalobcu: P. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX, N., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, pobočka Bratislava, so sídlom Záhradnícka 31, Bratislava, v konaní o určenie neplatnosti rozhodnutia žalovanej, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5C/39/2019, na návrh Krajského súdu v Bratislave v spore o právomoc medzi Okresným súdom Malacky a Krajským súdom v Bratislave, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie vo veci je Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Návrhom podaným na Najvyšší súd Slovenskej republiky dňa 12.08.2020 sa Krajský súd v Bratislave domáhal, aby kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol kompetenčný spor podľa ustanovenia § 8 Správneho súdneho poriadku. Kompetenčný spor, či vec patrí do správneho alebo civilného súdnictva, vznikol medzi Okresným súdom Malacky a Krajským súdom v Bratislave vo veci vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5C/39/2019.

2. Predmetom súdneho konania je určenie neplatnosti rozhodnutia žalovanej č. 700-0217710517-GC04/17 zo dňa 22.08.2017, ktorým bolo žalobcovi predpísané poistné na nemocenské poistenie, starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné na invalidné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v celkovej sume 1 451,05 EUR za obdobie mesiacov október 2016 až júl 2017. Rozhodnutie žalovanej nadobudlo právoplatnosť dňa 20.09.2017.

3. Okresný súd Malacky postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave, pretože mal za to, že v danej veci sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach, ktorá patrí do právomoci krajského súdu.

4. Z dôvodu, že krajský súd nesúhlasil s postúpením veci zo strany Okresného súdu Malacky, predkladal spis kompetenčnému senátu Najvyššieho súdu SR podľa § 18 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“). Krajský súd zastával názor, že na rozhodnutie vo veci nie je krajský súd príslušný, keďže ide o civilnú žalobu a nejde o vec patriacu do správneho súdnictva. Podľa krajského súdu žalobca sa nedomáha preskúmania rozhodnutia žalovaného, ale určenie neplatnosti vymáhanej pohľadávky.

5. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa najskôr zaoberal tým, či sú splnené podmienky na prejednanie kompetenčného sporu a rozhodnutie o ňom.

6. Podľa § 8 SSP kompetenčné spory medzi súdmi, ak je sporné, či vec patrí do správneho súdnictva, rozhoduje kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa Civilného sporového poriadku.

7. Z ustanovenia § 8 Správneho súdneho poriadku vyplýva, že kompetenčným sporom je spor o vecnú príslušnosť medzi súdom, rozhodujúcim v civilnom súdnom konaní a súdom, rozhodujúcim v správnom súdnom konaní. Stranami kompetenčného sporu podľa ustanovenia § 8 Správneho súdneho poriadku (sporu o vecnú príslušnosť) sú potom súdy. Na strane jednej vždy správny súd a na druhej civilný súd. Keďže v predloženej veci Okresný súd Malacky poprel svoju vecnú príslušnosť rozhodnúť o žalobe o neplatnosti rozhodnutia žalovanej a vec postúpil Krajskému súdu v Bratislave a ten následne predložil vec kompetenčnému senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vznikol negatívny kompetenčný konflikt v zmysle ustanovenia § 8 Správneho súdneho poriadku (spor o vecnú príslušnosť medzi civilným a správnym súdom), je preto daná právomoc a príslušnosť kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tento kompetenčný spor rozhodnúť.

8. Úlohou kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bolo posúdiť, ktorý súd je príslušný rozhodnúť o žalobe o určenie neplatnosti rozhodnutia žalovanej podanej 24.09.2019 na Okresný súd Malacky.

9. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

10. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

11. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

12. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

13. Podľa § 7 SSP písm. a) správne súdy nepreskúmajú právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená.

14. Podľa § 55 ods. 3 SSP každé podanie posudzuje správny súd podľa jeho obsahu.

15. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca sa domáha určenia neplatnosti rozhodnutia žalovanej č. 700-0217710517-GC04/17 zo dňa 22.08.2017, ktorým mu bolo predpísané dlžné poistné v celkovej výške 1 451,05 EUR.

16. Pri rozhodovaní sporov medzi súdmi v civilnom súdnictve a správnom súdnictve musí kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vychádzať z medzí stanovených zákonom. Ak z právnych predpisov jednoznačne nevyplýva, že zákonodarca vec zveril súdom v civilnom alebo správnom súdnictve, môže byť určujúcim kritériom pre stanovenie príslušnosti súdu súkromnoprávna či verejnoprávna povaha veci. Pokiaľ by však zákonodarca jednoznačne určil, že svojou povahou vec súkromnoprávnu zverí správnym súdom alebo naopak, kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky by toto určenie nemohol prekročiť. V predloženej veci kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konštatuje, že žalovaná ako verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia rozhodla o predpísaní dlžného poistného podľa kogentných právnych noriem, t. j. rozhodnutie správneho orgánu má verejnoprávnu povahu.

17. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR zastáva názor, že žiadny súd nemá právomoc určiť ničotnosť/neplatnosť rozhodnutia žalovanej, pretože súd môže konštatovať iba nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu. V právnom poriadku SR chýba všeobecné zákonné vymedzenie pojmu nulita správneho rozhodnutia, resp. vymedzenie väd, ktoré nulitu (ničotnosť) správneho aktu spôsobujú. Judikatúra i teória správneho práva zhodne uvádzajú, že o pakt, ako správny akt, ktorý nevyvoláva zamýšľané účinky, ide vtedy, ak sú jeho vady tak zásadné a zrejmé, že na neho „nemožno hľadieť“ ako na správny akt. Môže ísť napr. o nedostatok právneho podkladu na základe, ktorého sa rozhodovalo, nedostatok právomocí správneho orgánu, najťažšie vady v príslušnosti správneho orgánu, omyl v osobe adresáta a právna alebo faktická nemožnosť realizácie rozhodnutia (por. Soňa Košičiarová, Správny poriadok - Komentár s novelou účinnou od 1. 1. 2004, Heuréka, 2004, str. 191). Rozhodnutie žalovanej nemôže byť určené za neplatné v rámci civilného súdnictva, pretože zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy môže byť preskúmané iba v rámci správneho súdnictva.

18. Na záver preto kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konštatuje, že žalobu o určenie neplatnosti rozhodnutia žalovanej nemožno považovať pre povahu rozhodnutia za vec súkromnoprávnu, pretože podľa obsahu žaloby žalobca sa domáha zrušenia rozhodnutia žalovanej. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu SR pre úplnosť poznamenáva, že skutočnosť, že účastník konania pred právoplatnosťou preskúmaného rozhodnutia nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, nemá vplyv na právomoc správneho súdu konať v danej veci.

19. Z týchto dôvodov kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol tak, že v konaní o určenie neplatnosti rozhodnutia žalovanej, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 5C/39/2019 je príslušný rozhodnúť súd v správnom súdnictve.

20. Právoplatné rozhodnutie kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je podľa ustanovenia § 11 ods. 1 Civilného sporového poriadku záväzné pre súdy a orgány verejnej moci. Ďalšou úlohou Krajského súdu v Bratislave preto bude posúdiť návrh žalobcu v súlade s právnymi závermi kompetenčného senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vyjadrenými v tomto uznesení.

21. Kompetenčný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 7 : 0 (ustanovenie § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok

